

Baltijas Semkopis.

Apsteļejams:

Redakcijas mājā, Jelgavā, Ratoļu eelā № 2.
Rihgā: Šillinga, Kapteina un Lugaņa grahmatu-
bodis un pee kopmana Verchendorff, piļš, Raktu-eelā
№ 13. Zītās pilšehtās: wišās grahmatu-bodis.
Uļ lauteem: pee pagasta-waldehm, mahzitateem,
skolotajeem, zc.

4. gads.

Jelgavā, 7. jūnijā.

Maķfā:

Ar Peelitumu: par gadu 3 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 t.
Bez Peelituma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 t.
Par peesuhitišanu ar pastu uļ latu eļemplari, ween'
alga waj ar jeb beļ Peelituma, jamaķfā 60 kap. par g.
un 35 kap. par 1/2 g. Studinajumus peenem wišās
apsteļejamās weetās pret 8 kap. par šķstu rindimu.

№ 23.

Lihds ar Baltijas Semkopi ik nedelās isnahļ Peelitums ar stahsteem un derigu laika-kaweķķi;

maķfā 1 rub. par gadu, 50 kap. par pušgadu.

1878.

Nahditajs: Seena pļauschana un schahweščhana. Labibas fakriščhana un tā ta nowehriščhana. Ahdroschinajeet laulus pret krusas šahdi. Sozialdemokrati. Daschadas sinas: no eesķšmehm; politikas pahrstats; wisjaunatas sinas un telegrami. Sabšhwe un šiniba: Kartufeku bambals. Ari reij attal bšimtenē. Sludinajumi.

Saimneezibas nodata.

Seena pļauschana un schahweščhana.

Tas laiks wairs naw tahlu, kur seens buhs jappauj; tadeht derehs, kahdus wahrdus minet par seena pļauschanas laiku un par seena schahweščhanu. — Daschs labš war buht nebuhs ne domajis, zit toti šwarigi ir pee seena eewahķščhanas, ka ihštenais pļaujams laiks teel eewehrots.

Pee mums, tā ari daschās zītās malās, seenu alasch mehds pa daudš pa wehlu pļaut, tadeht ka pee tam masat luhko uļ ihsto laiku un pļawas ihpaščibahm, ne tā uļ wez' un wezo eeradumu. Pehz ta titai pehz wezeem Sahneem jafahķ pļaut, — preeķšč Sahneem nedrihķstot pļawās eet! Bet tanī laikā pļawas pa leelatai datai jau ir noseede-juščhas un eesahķuščhas sehķlas audsinat. — Daschi domā ari wairak seena eeguht, kad tit wehlu pļauj un zaur isrihtošchahm sehķlam pļawu at-jaunot. Gan newar leegt, ka, ja sahli titai pehz sehķlas eenahķščhanas pļauj, eesahķumā gan daudš wairak seena dabū. Bet šchis wairafums ne-atšwer to, ko seens no šawa labuma pļauschaneis, kad sahli par wehlu pļauj. Tad seens ir tit pat kā šalmi; jo sehķlas augot un eenahķotees sahlei isnem wišus barodamus weelus. Tā p. p. zukura weels pahrwehriščahs stehrkeli, kas daudš masat baro un šmek', pats augs paleel zeets un wairs naw tit derigs barošchana. — Wislabakais laiks seena pļauschana. ir tas, kad tahs sahles, kuru pļawā wiswairak, — eesahķ seebet. Tad augeem ir wiswairak šulas, tee ir reņnati un pļaschali, ne tā kura katrā zītā brihdi; tee šatura daudš zukura un šahpeķta un kad tanī brihdi no teem seenu taifa, tad šchis ir daudš šmekigats, stipraks un šatura daudš wairak barodamu weelu, ne tā ta sahle, kas stahwedama dabujuse pilnigi eenahķtees. Ari pļawahm pašchahm naw par labu, kad sahlei ļauj augt lihds sehķlas eenahķahs, jo tad daudš sahlu, kas weenreis sehķlas nešušchās, imirist, tahs labatās sahles paleel ar weenu jo retakas un winu weetā sahķ šuhnas un nešahles augt. Kad sahlei ļauj augt lihds tai sehķlas ronahs, tad pamahm šawu pļawu isnihžina.* — Kad atalu grib pļaut, tad ihpašči no leela šwara, kad pirms sahli agri pļauj, jo tad atalam ir wairak laika augt un wiščh isaug garaks, stipraks un labaks un schahwejot ari daudš nefakriht. It ihpašči šahbas (šlapjas) pļawas nedrihķst par wehlu pļaut, jo no tahdahm seens tad pa wišam mas ko der.

Kā seens jafchande, to katrs semkopis leelahs pilnigi jau šinot. Zehšču ir par to leetu wehl daudš kas buhtu šakams, tad tomehr šcho reis titai par kahdu šawadu seena šagatawoščhanu runahim, kas wispahrigi wehl nebuhs pašihštama, proti par tā nosauktā bruhņseena šagatawoščhanu, kas ihpašči eewehļejama, ja pehz pirmās sahles pļauschanas leetus laiks eestahjahs un leelahs pastahwet; tāpat ari pee atala, kur deenas jo ihšas, naktis jo garas, rafa agri un štipra kriht

* Sehķlas-ahboliaščh tē der par peemehru. Kas tur no abolina atlizees, kad sehķla nopļauta?

un titai sebu noschuhst. No bruhņseena šagatawoščhanas šlawē: 1) Ka pee tahs waijaga ihpašči mas laika un darba. 2) Ta isdod daudš wairak ehdamā, jo šaušu seenu šagatawojot toti daudš lapu un seebu noriht waj teel pelnōs šabersti. 3) Šlitts ehdamajs zaur to pahrlabojahs, p. p. šahbas, zeetas, nešmekigas sahles aif šawa šiltuma degdamas pļauschaneis šawas šahdigās ihpaščibās. 4) Zaur bruhņseena šagatawoščhanu seens masat pļauschaneis šawus barodamus weelus, patura šawu šmaršču, kas šaušu seenu gatawojot, ihpašči leetus laika, pa leelai datai pašuhd. Seenam štipri šakarstot ari wišī kausejami weeli pahrwehriščahs par gumiju un zukuru, kas jo weegli wehlfaku lopa meesā pahreet. Peedšihwojumi israhdiķušči, ka 40 podi bruhņseena pee barošchanas un peena wairuma to pašchu pašpehķ, ko 50 podi šahseena. 5) Kausejamee weeli neteel no leetus ismasgati (isķkaloti). 6) Ehdamajs tit lehti nešamaitajahs, jo kad bruhņseens ari nebuhtu zit waijadsigs šaušs, tad leetum nahkot to tathču war drošči eewest, tadeht ka šalmi, ko šarp seena šahrtahm war liķt, mitrumu padara nešahdigu; zaur to ari eeguht, toti labus šalmus barošchana. 7) Preeķšč bruhņseena waijaga titai puķi no tahs ruhmes, ko šahseens uļ laidareem eenem.

Bruhņseenu tā šagatawo: Kad sahle nopļauta, lai ta ari zit šlapja buhtu, tad to šaleel kaudšē (štirpā) pa šahrtai un šamin to tit zeeti kā ween eespehjamš, lai kaudšē drihķ un ahtri šakarstu; kaudšē nedrihķst buht augtata ne tā 13 pehdas un semaka ne tā 4 pehdas. Ihpašči mihdihšana ir no leela šwara, ka sahli zeeti un wišur weenlihdšigi šamin, jo tiklihdš ka strahdneeki, seena gubu šamihdami, pee kahdas šahrtas titai uļ ihšu brihdi norimst, tad šchi šahrtā paleel deesgan zeeti nešamihsta un tur eeronahs peļejums. Uļ 30 pēhdahm janem weens zilweks preeķšč mihschanas. Kad kaudšē deesgan augsti uskrauta, tad tai usleel wiršū pušs pehdas beesu šahrtu šalmu un leel wehl pušs štundas miht. Šau pehz 3 deenahm kaudšē sahķ eekarst un karštums daudškahrt ir tit leels, ka roka nezeesch. No ta brihšcha uļ kaudšē wairs nedrihķst kahpt waj to zītadi kā maitat. Pehz 6 lihds 8 nedekahm karštums ir pa galam un seens šaušs. Eewedot tam wehl jabuht tit mitram, ka seedi un lapas no šahsteem neluhst. Par šamaitaščhanos naw jabihštahs.

Labibas fakriščhana un tā ta nowehriščhana.

Wispahri seemas sehķjas šchim brihščham toti labi šahw un ja jo projam laiks tahds augligns paliks tā tagad, tad notiks, ka labiba šchogad daudš weetās šakrihtis, kas tā sinams ne kahdu labu pļauju ne-atnešs.

Labiba pirmkahrt tamdeht šakriht, ka steebri krahščhmi un ahtri augdami pa beesi šahw, tā ta gaisš un šawles gaisma nešpehķ deesgan pee mincem peekluht un steebri tamlihdš newar ihštenā laika un waijadsigā mehra šazeetet. Drihtahrt labibas fakriščhanai ir par zehlonu par daudš šekla semes wirškahrtā, tā ka šaknes newar deesgan isplatitees, nešpehķ deesgan baribas, it ihpašči waijadsigos mineralu weelus, uš-nemt; wahjā šakne ahtri ušanguscho steebri nešpehķ štiprinat un šchis noguhahs. Kad tad leetus waj rafa augu lapas, wehlfak wahrpas, zaur uhdena peelipščhanu wehl apgruhtina, tad fakriščhana ir jo leela, it ihpašči wehl, kad lauks eepreeķšč ķkuwa mešlots ar mehšleem, kurdš daudš šahpeķta.

Labibas faktiſchanu war nowehrſt tſchetrabi:

- 1) kad labibu ta koj, ka pee katra auga war deefgan gaiſa un gaiſmas peekfuht;
- 2) kad ſemes wirſlahrtu pataiſa dſifaku;
- 3) kad labi eeftrahdatai druwai paſneefſ mehſlus, kam maſaf ſlahpeſta, bet tam preti war buht waijadſigas mineralu datas (talki, ſoffora-ſlahbi, retam ari kali);
- 4) kad daſchus pahraf kraſſchnei iſauguſchus augus nopofta un ta tos zitus paſtiprina.

Gaiſa un gaiſmas peekfuſchchanu paweiſzina, kad labibu ne-iſſehj pa beefi, un ſche wiſlabaki palihdf ſehſchana rindas. Sebſchu ſteebri rindas war buht wehl tuwaki zits pee zita ſtahw, ne ka kad labiba plaſchi ſeha, tad tomehr gaiſs un gaiſma pa rindu ſtarpahm war deefgan pee augeem peekfuht. Bet rindas war tifai tad ar ſetmi ſeha, kad druwa labi eeftrahdata, ſmalſa, naw funkulaina un zitadi ſtipri mehſlota u. t. j. pr.

ſemes wirſlahrtu war eetaiſit dſifu zaur dſifu arſchchanu. Bet pee tam tas ja-eewehro, ka ne-uſgreesch par daudſ ne-augligas apafſch-ſemes uſ augſchu. Wiſlabaki tahda arſchana iſdarama zaur apafſch-grunts-arklu. Kad ſemes apafſchgrunts ta ir padarita irdena, tad augu ſafnes war jo weegli dſifaki ſeme eefpeeftees un tur efoſchu mineralu baribu labaki uſnemt; jo irdenaka ſeme, jo lehtaki gaiſs un mit-rums tam eefpeefchahs un mineralus iſkaufe. — Ja pee ſemes wirſlahrtas padſitinaſchanas negrib leetot apafſchgrunts-arklu, tad to paſchu war panahſt, ſemi gadu no gada dſifaki arot. Wiſlabaki tahda arſchana tad noteef ruden, eefam ſeema eefſtahjajs.

Mineraliſku mehſlu leetofchana jau daudſſahrt ir pahrrunata un ſcheitan to tifai peeminu ka lihdſekli pret labibas faktiſchanu. Wiſi trihs ſche mineti lihdſekli ir aiflaweſchanas lihdſekli un war tifai pee wehlaſ audſejamas labibas ſtrahdat. No paſcha ſaprotahs, ka wini ne ka newar palihdfet, kad labiba jau ſteebros ſtahw. Tahda gadijuma tifai tas wehl atleef, proti kahdu daku augu un ihpaſchi tos, kas zitus pa daudſ nomahz, nopoftit, lai zaur to teem ziteem peegahdatu gaiſmu un gaiſu preeſch ſpehzigas atſelſchanas. To war panahſt uſ daſchadu wiſſi: kamehr augi wehl jauni, war ar ihpaſchi preeſch tam taifitu arklu rindas ee-art un lauku ta eegroſit, it ka tas buhtu rindas apſehſt; tahlaſ kad labiba jau zil ne zil pa-auguſe, tad winu war nolauſit, bluki (ruli) pahri dſenot.

Rindu arſchana, ka protams tifai ar leelu leelo uſmanibu buhs iſdarama un wiſpahri tifai rets to uſdrihſſehs leetat; tur preti ruleſchana, ihpaſchi pee kweefcheem, jau ſchur tur paſiſtama. Rulejot augeem neween par plaſchi iſauguſchahs lapas nolauſch un zaur to ſteebri naſtu pamaſina, bet augi ari teef eewainoti un neſpehj wairs jo projam pahraf ſtipri augt. It pehz tam, zil beefi un ſtipri labiba ſa-auguſe un zil ta druwa ſpehziga, ruleſchana ja-iſdara waj nu labi ſtipri waj tifai pawirſchu.

Rulejot daſchus augus ari tif tahſ apſlahde, ka tee pawifam iſ-niſſt. Bet tas ne ka nekait, jo blaſam ſtahwoſchee dabu atkal jo wairaf gaiſmas un gaiſa, pazeſtahs jo ſpehzigi un aug jo labaki.

Ruleſchchanu war ari beſ ſlahdes iſdarit, kad labiba jau tif tahſ pa-auguſe, ka wahrpas ſahſ iſnahſt. Tad blukis nomaita tos jaunaſos augus, kas wehl naw labi eefahſnojuſchees un tee noniſſt; bet tee wezakee un ſtiprakee zaur to dabu jo wairaf gaiſa un gaiſmas. Ari gan wezako augu ſteebriſ pee tam apſlahde un kawe augſchana, bet apſlahdetas weetas drihſ ſazeete un ſteebriſ nu paleef jo ſtipri.

Lihdſeklu, ka redſams, ir daſchadu, labibas faktiſchanu nowehrſt, tifai jaluhlo uſ to, ka un kad winus wiſderigati waretu iſleetot.

— e —

Apdroſchinajeet laukus pret kruſas-ſlahdi!

Mans nodoms naw, peerahdit zil waijadſigs tas ir, bet tifai uſrahdit, ka un kur tas iſdarams, jo ka kruſa daſchu labu zentigu un eefſihwojuſchos ſaimneeku eegrubufi nabadſiba, un ka tur pretim atkal lauku apdroſchinaſchana daſchu ſemtopi no leelas ſlahdes paſar-gajuſi, — ta naw neſinama leeta. Lauku apdroſchinaſchana pret kruſas ſlahdi ir tas pats, kas ehku apdroſchinaſchana pret ugums-grehtu, tifai ka ſche druſzja zitadi eefſtahdijumi un nolikumi, par to te kahdu wahrdu parunaſim.

Widſeme — deemſchehl! — kruſas-apdr.-beedribas, zil mums ſinams, wehl naw. Kadehſ? it ne buht naw iſprotams, jo kad eewehro, ka Kurfemes beedribai pat no tahlahm walſts gubernahm tif daudſ-kahrt peenahſ luhgumi, lai ſcheitan peenem lauku apdroſchinaſchana, (to deemſchehl newar darit), tad tatschu gan zelſees tas jautajums: waj Widſemneeki ſchini ſina teeſcham wehl tif tahlu atpakaf, ka tee ne-atſihu, zil waijadſiga ſchi teizamā eefſtahde? Ta nu wis naw, jo daudſ Widſemes maſgruntneeku ſchihſ lapas redafzjai peefuhtijufchi jautajumus, tur tee ſawus laukus waretu apdroſchinat; bet redafzjai katru reiſi bija ja-atbild: „Ne kur, kamehr Widſeme tahdas beedribas wehl naw, jo Kurfemes beedriba pehz ſaweem ſtatuteem Zuhs newar peenemt!“ Mehs zeram, ka tureenſ kredita jeb ſparkafes waldes uſ ſcho truhſtumu turpmaf jo wairaf ſawu eewehribu greeſihſ un ta radihſ waijadſigu un ſwehtigu eefſtahdi, wiſai gubernai par labklahſchanos.

Kurfemes kruſas-beedriba apdroſchina laukus, ihſtati labibu pehz ſchahdahm zenahm: (kweeſchus par puhru) ar 3 rub., rudſus ar 2 rub., meeſchus ar 1 rub. 60 kap., auſas ar 1 rub., ſtraus un wiſkus ar 2 rub., linu-ſehklas 350 kap. par puhru, linus 7 kap. par mahrzianu.

Ja kahds ſawus laukus pret kruſas-ſlahdi grib apdroſchinat, tad tam japeeteizahs: waj nu pee paſchas direkzijas, Belgawā, kredit-beedribas namā, Palejas eela, pretim gimnaſijai, waj ari pee ſcheem kungeem, kas direkzijai par weetneeeem: 1) Flukſte: pee pilſkunga, barona f. Dyſander un pee apriaſka teeſneſcha, barona f. Stempel,

Sadſihwe un ſiniba.

Kartufelu bambals (Chrysomela [Doryphora] decemlineata) jeb ka winu ari ſauz Kolorado-bambals peeder pee lapu bambaleem, ir $\frac{1}{2}$ zelas garſch, plits (beſ jeb lahbas wilas), druſzin ſpihdofſch, ſarkani dſeltens, uſ wina gaiſchi dſelteneem ſpahs-neem garenaji weenpadſmit melnas ſtrihpas redſamas, uſ peeres winam ir maſs mel-nums, ta pat ari pee lakla un wehdera, kahjas no tahdeem melnumeem raibas. Senaf ſchis bambals tifai barojahs no kahda ſtahda, kas pee kartufelu familijas peeder un to ſauz Solanum rostratum. Seema winſch gul ſeme, dehj maija mehneſi lapu apafſch-puſe (700—1200) ſarkani dſeltenas olinas, iſ tureenſ maſs beenas iſperinaſahs eefah-kumā afins-ſarkani, wehlaſ ſarkani dſeltene tahpki, kas atkal pehz 17 lihdſ 20 beenahm ſeme ee-urbuſchees eekinaſh. Pehz wehlaſahm 10 lihdſ 12 beenahm iſnahſ bambals, kureſch junija widu ſahl olinas dehj, ſew pehznahſkamus radibams, kas auguſta eefah-kumā jau tif tahſ ir iſauguſchi, ka ari jau olinas dehj. Kartufelu bambala leela waiſloſchanaſh un wairoſchanaſh atneſs zilwekeem leelas breeſmas, jo ſchee bambali waren iſplatidamees ir eefahſuſchi ari kartufelu ſlahbus un daſchas lahpoſtu ſurtes ehſt. Kur kartufelu bambali eeweeſuſchi, tur jau julija mehneſi wiſi kartufelu lauki ir pilni pliki noehſti un bambali aifset uſ zitu gabalu, ſew baribas melledami. Pirmo reiſ ſchos bambalus atrada kartufelus poſtam 1859. gadā Nebraska, Amerika. No tureenſ wini pret riſteem ir iſplatijufchees lihdſ Atlantes okeanam un eekem ſchim brihſcham 40 lihdſ 50,000 kwadratjuhdjes. Pat okeans naw ſpehzis ſcho bambalu iſplatijuchanai par ſchlehrſi buht, jo pehrnaja gadā weenā reiſa to atrada Wahzija dimi weetas, Wiſl-heimē pee Rein-upes un Schilbawā Saffahs. Uſ Giropu ſchis waren kahdigais kulainis laitam ar lugeem eewefſis. Wahzija ir wiſadi mehginajuſchi, ſcho kulaini atkal ihzinat, bet tas ir wiſai gruhti un newar wehl ſinat, waj buhs pilnigi iſdewees.

Wiſlheimē nehma pat tos ſtingratos lihdſeklus palihga, noplahwa kartufelu wiſtes, ſalahja ar petroleumu un tad aifdeſinaja. Bet ari tas newareſa pilnigi lihdſet, tam dehſ ka kuhni preeſch jauneem bambaleem labi dſiki ſeme guleja. Lai ari ſchos iſniſ-dinatu, tad wiſu no kartufelu bambaleem apſehſtu lauku uſrafa, kuhnus uſmelleja un ſapoſtija. Tad wehl beidſot ſemi iſdeſinaja un dſiki arot lehja wagas potaſchahs ſahrmu. Lai kartufelu bambalu ari Kreewija ne-eewefu, tad jau 1875. gadā 11. ap-riſl Keiſars Wiſaugſtati apſtiprinaſa Miniſteru komitejas nolohnumu, kas kartufelus pa wiſam aifſteef Kreewu oſtās eewefu un oſtu polizejahm pawehle, zeeſchi uſ to kuhſot, ka kartufelu bambalu ari ne-eewefu ar zitahm leetahm, ſalmeem, ſeenu, maiſeem, kuroſ lactufeki bijuſchi, u. t. j. pr. Wiſas tahdas leetas tab lugim oſta eebraugot jaſadefſina. ſchi pawehle nu pat atjaunota un ſemtopji ihpaſchi uſaiſinoti, no ſchi kahdiga kulaina ſargatees.

ſchini „Balt. Semtopja“ num., Ip. 186, redſams nobilbejums no kartufelu bambala, wina tahpa, kuhneem un oſu tſchupinahm uſ kartufelu lapahm.

M. S.

Ari reiſ atkal dſimtene.

No Theodora Rolanda.

I.

Neſinu, kur reiſ laſjis, ka mums, Latweeſcheem, dſimteneſ ne-efot. War buht, ka rakſtitajam taiſniba, ja winſch to wahrdu „dſimtene“ ta pat grib ſapraſt, ka p. p. Wahzi ſawu „Heimath“; ja winſch muſſu „dſimtenei“ grib peelikt to mehru, ar to klaſſika Greetija ſawu tehwiju mehroja, — pehz kura Schweiji ſawus kalnus atmehro no ſeemekeem. War buht ari, ka rakſtitaj ſchi mehra weeta nehmis dſelſes olecti, kuru — ta ſchigs Moſes peerahda — pehz paſcha gribas war drihſ garalu, drihſ ih-ſatu padarit. Bet weens mehſs ir preeſch dſimteneſ, to newar groſit un maitat,

negribeja; to nofauza par konferwatiwo (nebrihwprahitigo) partiju. Kà abas partijas pa awiwehm rahwahs, lihds beidsamai palika wirs- rofa, awiwehu lafitaji jau fina.

Bet sozjal-demokratus mehs efam apsihmejufchi par politisku partiju un tadeht zelahs jautajums, waj tahs te par peemehtu mine- tās partijas ari ir politiskas partijas, jo tikai tad pats peemehts wa- retu buht rittigs? Us scho jautajumu ir tilpat weegli kà gruhti at- bildet. Wispirms janodibina, kas ir politiski? Politika tuwakā sinā ir walsts waldischanas mahkka un siniba; notikumi, kas us walsts walb. sihmejahs. Bet politika jo plafchakā sinā war ari sihmetees us wiweem fadsihwes zenteeneem, pat ari us katra zilweka darbeem. Daudsreis tatschu faka: Tas un tas ir koti politiski, t. i. gudrs, is- weizigs, apdomigs zilweks; ta un ta partija naw politiski isturejufchs, wina ir no faweem pretineeem uswareta, pahrspehta. Tadeht ir koti gruhti, robeschas wilft stary politisku un nepolitisku partiju waj darbu, kà otram kahrtam atkal wifai nepareisi naw, kad il wifas partijas un wifus zenteenus, kas us wispahrigu fadsihwi sihmejahs, nofauz par politiskahm partijahm un zenteeneem. Tadeht ari muhsu augfchejee pee- mehri ir rittigi.

Bet tomeht, wifas atwehletas partijas tahdās walstis, kur walstis eedfihwotaji zaur faweem weeteeneem (walsts fapulze, parlaments) nofpreesch par walsts likumeem un wajadsihahm, (konstituzija), kà p. p. Pruhfchōs, Italiā, Austriā, Anglija zc. — mehs fakam, wifas at- wehletas partijas tahdās walstis isfchirahs koti leeliskam no parti- jahm, kas p. p. pee mums war buht. Winas partijas ir wahrda pilnigā un jo tu- wakā sinā politiskas parti- jas, kas ar waldbibas sinu un pilnigu atwehli pastahw, fawus noluhfus kopj un fehme klaiji un wiweem sinot un til ween tad teel noturetas jeb fawal- ditas, kad winas azihm rau- gotees pret walsts likumeem strahdā un tahdā wihse wis- pahrigu kahrtibu waretu mai- tat; tur pretim tahs partijas, kas nekonstituzijas walstis war buht un ir atfautas, tikai jo plafchakā, augfcham isfchidrotā sinā war apsihmet par parti- jahm, kuru zenteeneem ari po- litiska daba waretu buht, bes ka tee pastahwofchaj kahrtibai fchahdetu. Schihš tahdas partijas, kà jau rahdits, atlez tikai no domu dascha- dibas fadsihwes jeb paschwaldifchanas atfautās robeschās, — no zen- fchanahs us preefchu un stihwefchanahs us wezeem eeradumeem, — no zilweka etifkeem un paschigeem zenteeneem.

Tā p. p. pee mums, jau pehz muhsu walsts likumeem, sozjal- demokratu partijas ne buht newar buht, jebfchu gan kà tas jaunafōs laifōs deemschehl Peterburgā un Wafkawā pee daschahm pustrakahm galwinahm peerahdijees, stary, teem miljoneem zilweku, kas muhsu walsti miht, ari tahdu naw truhzis, kas sozjal-demokratu zenteeneem kalpodami ar nofeedsigu prahtu mehginajufchi pee no Deewa un Weisara eezelteem un nodibinateem walsts un fadsihwes pamateem fertees, un zil pareisi bija darits, ka muhsu waldbiba ar stipru roku fchos trafonus fawalbija un apfpeeda, to peerahda flaidri un gaischi Wahzu tautas waimanas par fawu keifaru, winas isbailes, Wahzijas walsts pamatu fatrihzinafchana. Un kà schihš breefmas un jufas til peepefchi tur wareja gaditees? Nu tadeht, ka Wahzija sozjal-demokrateem, pehz tureenes likumeem, bija brihw pastahwet un darbotees kà klaijai po- litiskai partijai, it kà tur ari ir ultramontanu, konferwatiwu, libe- ralu zc. partijas, kurahm wifahm, pat ari walsts fapulze jeb parla- mentā, ir fawi wadoni un aifstahwetaji, un ne weenam tur lihds fchim nenanahza ne prahdā, fahdu partiju leegt jeb apfpeest. Schi partiju- brihwiba tur dibinajahs us walsts eedfihwotaju paschwaldifcha- nas pamateem, pehz kureem katrai partijai ir brihwi, fawas domas klaiji isfazit, fawu padomu atklaht, kà wifu eedfihwotaju labklahfchana

wisfemigati buhtu nodibinajama zc. Ari sozjal-demokrati baudija schihš teefibas un waldbiba til to eewehtroja, ka tee fanahza fapulzes un beedribās un treeza un mahzija par zilweku ihsto laimi, par wispil- nigato fadsihwes nodibinafchana schini grehtu pasaulē. Jo leelaku fwaru schi partija dabuja jaunafōs laifōs zaur to, ka tai angsti un mahziti wihri peebeedrojahs; eewehtrojams ir, ka daschi profesori wehl wisjaunafōs laifōs it drofchi apgahwoja, ka no sozjal-demokrateem ne buht ne-efot jabihstahs — tee efot glufchi neskahdiga partija. Kà schihš domas wareja zeltees un eefaknotees, mehs tuhdat redsefim.

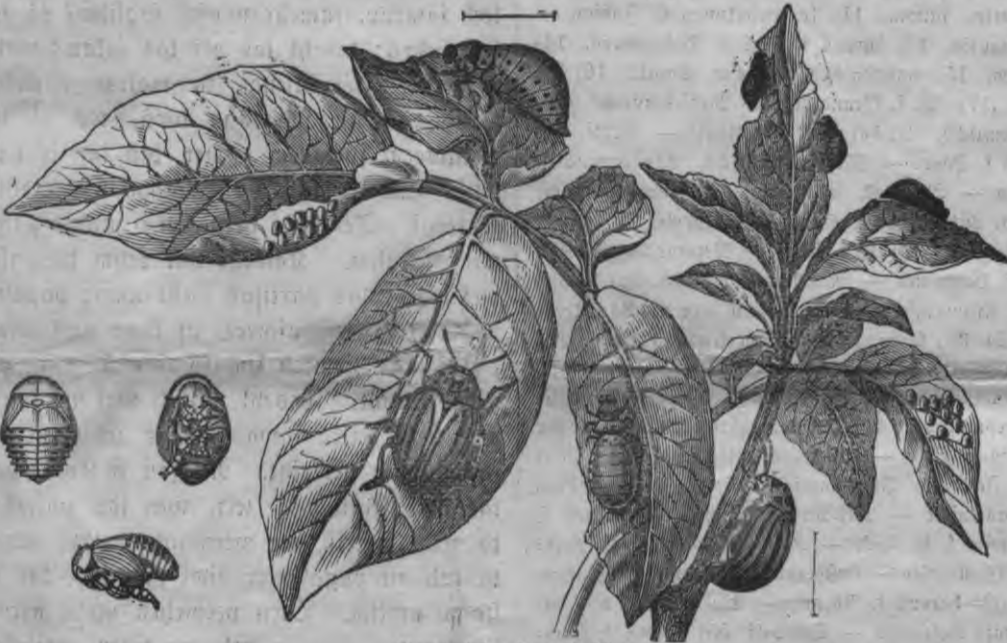
Tas wahrds sozialifms ir zehlees no Latinu socialis t. i. fabeedriški, fadsihwifki. No sozialifma ir wehlat zehlees tas nofautums sozjal-demokrats. Demokrats (no demos, tauta, un krastein, waldit) tautas draugs, kas grib lai pate tauta nahftu pee wal- dibas; tautas-waldbibas peekritejs, brihwibas-draugs; pretiba no aristo- krata t. i. tahda, kas pee angstas kahrtas peederedams peekriht kungu- waldbiai. Sozjal-demokratu partija ir zehlfufchs if to femo kauschu widus, kas ar fawu un fawu beedru likteni naw meerā, kad to ar jo labaki apgahdatu zilweku likteni falihdfina. Wehlat winai peebeedro- jahs pat mahziti wihri, pa dakai zaur aifskaitinatu paschmihlibu, pa dakai aif tihreem zilwezifkeem zenteeneem, aif apfcheloschanahs par tā fawteem gruhtdeenischeem; pa dakai ari aif zenfchanahs pehz sinibas, pehz „sozialifka jautajuma“ sinifkas isfchidrotafchanahs.

Sozialifma grunts-domas ir tahs:

a) zilweku tagadeja fadsihwe naw pilnigi nodibinata;

b) jo pilnigi wina ir nodibi- najama tikai zaur to, ka wifil zilweki teel atfihiti par glufchi lihdsigeem, til tee- fibās un baudifchana, til peenahfumōs un zeefchana.

Tee sozjal-demokrati, kas mahziti wihri, atfihst lihds ar wiweem ziteem pirmo tehfi par rittigu, bet fargahs isfazit jeb preefchā liht, kà tad gan schi nepilniba pahrlabojama. Tos nofauz par katedera-fozia- lifteem, t. i. par tahdeem, kas runā un mahza, ka zilweki wehl naw pilnibu fafneegufchi fawā fadsihwe un ka tahs pamati pahrlabojami, bet to „kà tas barams?“ wiswairaf atwehl

Kartufeln bambals.

ziteem ispehtit. Zaur scho teoriju zehlahs tahs wispahrigas domas, ka soz.-demokrati ir neskahdigi.

Dauds zitadi tur pretim isturahs tee sozialifsti, kas filosofija un tadeht prahitigā apdomā til tahlu wehl naw: wis tas sozjal-demokratu bars. Tas, pirmo tehfi par fawu pirmo baufli peenedams, atfina otro tehfi par fawa otro baufli. Pehz scho sozialifstu domahm wiweem zil- wekeem jabuht lihdsigeem neween fadsihwe, bet ari mantibas un bau- difchanahs sinā, un fcheitan ir ta afā klints, pee kuras schai sozjal-de- demokratu teorijas laiwai jafadragajahs. Wifil zilweki ne buht naw weenlihdsigi, nedf ahrigi, nedf fawu gara-dahwanu pehz. No tam ween jau protams, ka wifil zilweki ari mantibas, weetas un bau- difchanahs sinā newar buht weenlihdsigi, tapat kà ari dabā weenlih- dsibas pawifam naw. Pat ari tanis walstis, kur tauta pate waldbahs — republikā, kà Franzija, Amerikas fabeedrotās walstis zc. — wifil zilweki fadsihwe ne-eeem un newar eeemnt weenadu weetu. Ir tur ira walsts galwa (presidents), ministerei, mahziti un nemahziti, kungi un strahdneeki, bagati un nabagi. Un nemfim muhsu buhschanahs. Es efmu weseles; es efmu gadeem skolās mahzijeas; es strahdaju dee- nahm un naktihm; zaur ilgeem un nopeetneem puhlineem es efmu eemahzijeas ahtri un labi strahdat; tā strahdadams es nopeetnu wairaf ne kà zits. — Tur atkal ir newehklis; skolā tam netifa mahzitees; wehlat tas padewahs kaislibahm un dserfchanai un tā faudeja fawu weseleibu; strahdat wifsch negrib un neprot: wifsch tikai fawu dsihwibu well. Un ar scho Darwina mehrtaki lai es dalos mantā, weetā un baudifchana! Ko wehl no manis nepagehtehs? Manu grafi, ko es

it grūhti pelnījīs, wiņšch gan sinahs aiņnest uš frogu un pee Ģiršča; bet ar manim kopā strahdat, to tahds pintikis newar. Un ar wiņu kopā baudit? Es šaluhgšchu draugus. Teem ir tihra wešča mugurā, bet šchim tikai reebigi kantari. Ģiti eenahs ar tihrahm tahjahm, šchis bridihš ar dubtu pastalahm eekščā. Mehš runasim par Dešnu, Ģeini, Šchileri, Šchekšpītru, — šchis treeks par šaweem peedšihwojumeem pee Ģiršča un froga papas. Pateizos par tahdu godu! — Un tu, kaimiņ! Tu efi taupigs bijis un strahdigs; efi mahjās nopirzis. Paguhru Mikelis tur pretim šog Deewam deenas, kaujāhs un plihē un seewu un behrnus mehredē badā. Šchis jaukais šwainis nu tahdā deenā atnahš pee temis un nopraša: „Nu, Ruhn, kad dalisimees uš pušehm?“ Waj tahdu weefi kurešch katrs ar špriki newadihs pa mahjahm ahrā?

Sozial-demokratu zenteeni pehdigā galā sneeds roku komunismam, pehz kura weenam nedrihst wairaf mantas un labuma buht ne tā otram. Bet komunisms ir wišas labas zenschanahs, tšchaklibas, labu tikumu, ir zilweku šadsihwes gals. Parise Frantschu-Bruhšchu karā to mums šlaidri peerahdijusi, tāpat ari wehsture, it ihpašči Franzijas.

Kamehr šozialisti idealisti un uš moralistkeem (tizibas-mahzibas) pamateem zenschahs pehz zilweku šabeedribas pahrlaboschanaš, bet it ihpašči nabaga kauschu likteni pahrlabot, tamehr wiņu zenteeni naw smahdejami, ir labi, slawejami, jo tas ir ari wišas zilwezes ušbewums. Aisbidinajams ari ir, kad tee šcho noluhku zenschahs jo ahtraki panahst. Bet pee tam nebuhs peemirst weenu wehl jo stipratu likumu, proti ka wišam ar laiku ja-attihstahs, šolis pa šoli. Ari šadsihwes wahzibas tikai ar laiku war isnihzinat; ari zilweku zeschanu tikai lehnām un pamasahm war remdet. Katrai walstei jazenschahs uš šawu eedšihwotaju labklahschanos; katra to ari dara, weena lehnaki, otra ahtraki. Bet ja šcho noluhku grib peepeschi panahst tā šozial-demokrati, — panahst uš zitu zilweku, uš kahrtibas un tairnibas rehkinumu, tad grūhti namš uš namu, tad kahrtibai, droščibai un laimei ir gals!

No wišahm tahm nestaitahm šozialistu teorijahm par šchi jautajuma wisgaligu išschkiršchānu ne weena pate naw peerahdijusehs par derigu un išpilbamū, bes tā šadsihwes pamati kluhtu istustinati un šabragati. Un tadeht? Tadeht ka šchihš teorijas nedibinajahs uš tairneem, uš ekonomiški riktigeem pamateem. Pehz muhšu domahm tā nošauktais šozialists jantajums tikai zaur to ween war kluht išschkirts, ka ronahs jo leelaka produzeereščhana,*) zaur to strahdneekem darba un maišes netruhts. Tas leelahs tas weenigais zekšč buht, uš kura janostahjahs, kad maso kauschu likteni ihsti grib pahrlabot; wiši ziti tagad pašihstamee zeki aišwed uš zilweku šabeedribas postu, uš wispahrigas kahrtibas galu.

To postu un truhkumu, kas Wahzija tautas šaimneezibā strahdneekus peemellē un tur šozial-demokratu partiju dibinajis, mehš šcheit nepasihstam. Tadeht mums ari šchihš partijas zenteeni ir šwešchi. Pee mums strahdneeku familijas nezeesch bada, tā tur dahšā apgabala. Pee mums pahrlaeka bagatiba šawai kaimiņeenei ubadsibai til špihtigi nerahdā šobus, tā dahšās weetās Wahzija. Kamehr tur zilwekem daudi kahrt darba truhst, tamehr mums ne reti truhst strahdneeku. Kamehr šcheit maščines ušluhko par miškeem palihšetajeem, tamehr tahš tur bareem strahdneeku aišseen maišes kuli. Mums, gods Deewam, naw janodarbojahs ar leetahm un jantajumeem, kas Wahzija til leesu postu padarijis. Šchis posts naw tā šibens, kas peepeschi nahš un beidsjahs; tas lihdsinajahs auglim, kas pamasam aubšis un eenahzees un beidsot nokritis. Sozial-demokrati tur it nemanot, bet tadeht ne masaf sistemati pahrgahjušchi no teorijas uš darbeem; wiņi zereja to brihdi klahst esam, tur dabistee šadsihwes ne-lihdsenumi ja-išlihdsina ar waras-darbeem: wiņu noluhšs bija pastahwoscho kahrtibu apgahst, jannu kahrtibu jeb ihstaki: wispahrigu nekahrtibu pehz šawahm domahm radit. Ta ir nošeedšiba neween pret waldbū, bet ari pret wišu zilweku šabeedribu. Šcho noseedsibu šobihš; wiņu jau šoda. Un Wahzija, šchi seme, tur brihwprahstiba šahweja pilnās seeds, — Wahzija leezinahs wišai pašalei, ka ari brihwiba ne war buht bes robeschahm, ka brihwiba bes stingras kahrtibas un walsts- un moralistu likumu peepilbiščanas ir afs nasis neprahstiga behrna rolas!

Kur zilweki nogreeschahs no tizibas un Deewa un wehsturigo

*) Mantu un leetu radischana un wairoščhana wišas šaimneezibas nodakās, zaur kahrtigu eegroščchānu un pahrlaboschānu tehnika, industrija ic.

eeštahdijumu pamateem; kur wiņi wairš ne-atšihst Deewa un waldbibas likumus; kur wiņi šazehstahs pret to kahrtibu, kas uš šcheem likumeem dibinajahs, — tur war šazit, ka zilweki ir lihdsigi tapušchi plehšigeem šwehreem, kas tikai šawai šwehru dabai kalpo. To pašchu war šazit no Wahzijas šozial-demokrateem. Kahds besdibins zilwezigā nomalbiščanā tur tagad atwerahs, wiņu zenteenus un darbus jo tuwaki ap-luhšojot! Ne kas zits wineem naw šwehts, ka tikai wiņu wehders, wiņu kahrtibas. Tadeht wiņi nenobrebeja wis, pret Deewa un tautas šwaiditā keisara dahrgo dšihwibu šawas šleptawa-rokas išsteekt. Šchahšchālas pahrnem kaulus, šchini besdeewibas un lopibas besdibini luhšojot, un zilweku šadsihwei janodreb, eeraugot šcho nitno šadsihwes puhli, kas ar tuhštots galwahm un miljoneem rokahm tai mahjahs wiršā.

Wahzija ir tai pirmajai tas ušbewums tizis, šcho breešmigo šwehru aparot, neween šawā, bet wišu zilweku, wišu walstju labumā. Wehšimees, ka tas tai pilnigi išdošees. Bet lai Wahzijas tagadeis posts ir mums der par draubedamū šihmi, par šauzeja balsu, kas šaka:

Wifa zenschanahs un katrs darbs, kas eet pret Deewa un walsts eestahdijumeem, ir breešmigs grehts pret Deewu, walsti un wišeeem zilwekeem, un šchis grehts atreebjahs breešmigi, un wišeeem zilwekeem jabuht nomodā un jazenschahs weenam par otru, wišeeem par weenu, ka pat ari ne tahdas apgrehzigas domas neronahs un ne-atron išdewigu semi!

Dahšadas šinas.

No eekščsemehm.

Kurseme. Par Engures krona-meščkungā weetneeku apstiprinats šaunjelgawas aprinka-teešas ašefors barons fon Stromberg.

— Kursemes gubernas Pahrwalde dara šinamu ka 12. oktobrī iſg. g. iſ Kursemes karā kritušchi:

1) unteroſizeeris Pehteris ſakowlews Bebris iſ leibwardes pulka no ſaunjelgawas aprinka, Saldes pagasta;

2) bundseneeks Juris Kristianowš Rutle iſ ta pašča pulka no Bauſkas aprinka, Bahrbeles pagasta, un

3) Adams Ignatjewš Koslowſky iſ ta pašča pulka no ſlukstes aprinka un ſatobsrnes (ſakobowa) pagasta.

— Zentralkomitejas palihšsibas kase preešč ewangelistkeem pagasteem Kreewija, atwehlejuše Šikeles pagastam (Augšč-Kurseme) preešč bašnizas pahrbuhwes 900 rublu.

Kursemes muišneeku konference 30. maijā šlehgta. Preeščlikumu par Kursemes pamata likumu pahrgroščchānu, par kuru iſgahj. num. šinots, konference atraidijuše, — tā 3tg f. St. u. L. grib šinat, ar 256 pret 190 balšim. Konferenzi šlehšā ar augstas laimes iššautschānu uš Augstu Kungu un Keisaru.

Tukumas dšelszeka šaweenoschāna ar Rihgas-Dinaburgas dšelszeku no zeta ministerijas esot apstiprinata.

No Smiltenes. 26. maijā bij mahzitaja-zelščhanas konwente, uš kuru, zaur zirkularu, ari bašnizas konwentes wiři un draudšes pehrminderi bij pasteleti. Lai gan konſistorijas špredums bij, ka šchos wihrus buhs eewehrot, tad tomehr nei wiņi tapa peelaisti pee konwentes, nei ari maš prasiti, kas draudšes domas ir; un tas tal gan pehz tairnibas bij wajadšigs, jo wiši tee konwentes kungi dšihwo ahrpus muhšu draudšes, bes trim, no kureem diwi tura ari draudšes puši. — Pehz beigtas konwentes išnahza zeen. prahwesta kungs un pašlubinaja, ka par Smiltenes mahzitaju esot eewehlets mahzitajs Gāthgens, no Lasdonas, un ja kas gribot šuhšset, warot diwu nedeku laikā waj pee wiņa, waj pee konſistorijas šuhšsibu ušdot, bet apšolijahs ari tuhli šuhšsibas peenemt. Uš tam tad ari peeteizahs wiši konwentes wiři un leelakā daka pehrminderu, jebšchu gan pehdejeem bija draudets ar zeetumu, ja newareschot atbildet. No draudšes pušes tila ari iššajis, ka zaur tahdeem, pret draudšes gribeschānu paštrahdateem darbeem, bašnizas gahjei eeschot mašumā; uš to zeen. prahwesta kungs atbildēja, kad ari tas buhtu, tad tomehr jaunais mahzitajs tihšot eewehst. Tāpat ne-eewehroti palika tee no wišeeem leelakeem pagasteem eefneegti luhgščhanas raksti, ar wairaf šimtu parastkeem. Wuhša zelščhanas konwentes kungi atrada, ka meerpahstibas un kritiga gara loščchānas labā ir derigal strahdat pret draudšes wehleščchānos, ne ka eet ar wiņu kopā. — Wehl jasiņa, ka 22. maijā šche nomira Smiltenes muščchā-

pahrwaldneeks, Rūhn kungs, kas jau uf otu lahgu bij Smilteneš draudšē par pehrmindera kungu. 48 gadus Smilteneš dšihwojis, tas godu un ustizibu pee wīseem bij eemantojis. Diwi deenas wehlat nomira ari wina dehts, 28 gadus wejs. Wiwu abu meefas tapa 28. maijā no Smilteneš basnizas, zaur Ehweles mahzitaju, uf Walmeeras kapeem pawaditas. ui.

„R. L.“

Wero pilsehtā (Widsemē) no 18.—20. junijam isrihtos laul-faimneežibas un amatneežibas istahdi.

Peterburga. Keisara Majestete 13. maijā pawehlejis, kara deenestā stahwošcheem ofizeereem aišleegt ahrsemēs uniformas nešat. Uniforma ofizeereem tīfai tad atkautā, kad wineem gadahs kahdas ih-paščas lahrtas darīšchanas, kad wini p. p. teef eeluhgti pee munstureem klahst buht u. t. j. pr. Ofizeereem, kas uf ahrsemehm brauz, ir atkauts, ja pašči negrib uniformas lihds nemt, ari lihds walstis robešchahm žiwildrehbēs braukt.

— „R. Mir“ sino, ka wīfi ahrstes, kas nu sawu mahžibas kursu nobeids, kkuhs usaižinatī, kara deenestā eestahtees.

— Bulgarijas atšwabinašchanai par peemīnu Wišsaugstaki atwehlets ihpašču medaku kalt. Weena dafa no naudas, kas par šchim medalahm eenahs, buhs karā kruituško familijahm par labu. Medakas weenā pušē stahwehs Keisara nobildejums un augščā usraksts: „No Deewa šehlastibas Alekšanders II., Keisars un Patwaldneeks wīšas Kreemu walstis,“ un apalschā: „Zars-atšwabinatajs, 19. aprīli 1878.“ Medakas otrā pušē buhs kruits wīšs pušmehnešcha redsams ar to aprakstu: „Kas ar ašarahm sehj, tas ar gawilešchanu pšaus“. (D. dšeesm. 125, 5) Šchee wahrdi gruhti špaiditeem Bulgareem bijušči par pašubinašchanu pirmā karā pret šaweem eenaideeekem. Dtrs usraksts, medakas šchini pušē buhs: „Par peemīnu Bulgarijas brahku atšwabinašchanai.“

Rijewa. Uf šchandarmu wīšneeku baronu Heyking 24. maijā pulksteen 11. wakarā kkuwa šchauts. Pee rasbaineeku kerschanas weens drošchibas wīšs un weens semneeks eewainoti. Nošedsneeks aišbehdsjīs. Barons Heyking un semneeks no eewainošchanahm nomiruschi.

Karkowa. 20. maijā išežjis netahk no Sušowo stanzijas uf Konstantinowas dšelsžeta weens jaunšs šeweetis īf pašascheeru wilzeena, kas pilnā eščhanā bija. Šeweetis kkuwis tā šadragats, ka pehž masa brihšcha sawu garu īšlaida. Pee šeweetes atrasti 1800 rubl. un weena žebete ar to usrakstu: „Es šcho naudū atwehlu manai tantei A...“ — Rā runā, tad nelaimīga familijas šadsihwe jaunō dahmu uf šcho pašchonahwešchanos špeebuse.

Mahkošcho Widsemes mahžitaju sinodi notureschot Wišlandē augušta mehneši.

Astrachanas gubernā wihna dahrsi stahwot wīšai brangi, tā ka koti bagati augli gaidami. Wihna dahrsneeki newarot deejgan īf-preezatees, šawus dahrsus īškatidami.

Tifliša. „Now. Wr.“ sino, ka no augstakas waldbibas atwehlets, dahwanas kraht, lai nomiruschām generalim Šeimanim peeminas šihmi želtu.

— „Wald. Wehstn.“ sino, ka karšona deht tureenes pilsehtas weetneeku šapulže nolehmuše, wīšas kapsehtas aišleegt, kas pilsehtas tuwumā atrodahs.

Warschawa. Rā tureenes „gubernas awise“ sino, tad pehž wīšas un tacha-išstahdajumeem ešot koti leela pagehreschana. Prašichanas pehž šcheem fabrikateem ešot til leelas, ka jauni fabriki eetaifiti un agrāf pašahwošchee diwreij til daudš strahdneeku peenehmuschī, ne tā agrāf un tomehr wehl nešpehjt peeprašitajus pehž waijadšibas pilnīgi apmeerinat.

No Wež-Šeebalgas. 21. maijā muhšu labd. beedriba eegahja šawā 10. dšihwes-gadā. Žaunas preekšneezibas wehleschana eesahlahs ar runu no beedr. preekšneeka weetneeka, kurā wīšch wežo Romeešchu wehsturneeka Salustija wahrduš: „zaur weenprahtibu masas leetas aug, zaur neweenprahtibu tahs wīšu leelakās šašchihst zeen. beedreem pee firds līfa. Šcho teikumū ešot muhšu tauta lihds šchim glušchi maš eewehrojūše, kas pee daudš beedribahm un tahm lihdsigahm eetaifehm redsams, kuras lažinu padšihwojušchas, atkal eemigušchas. Šcho buhšchānu wīšch eesihmeja par tautištū wainu: mehš šahkot pa daudš karsti, kuresch karstums tad drihši tahdā pat šaktumā pahrewehšchotees. Tas nu gan noteefot ari pee žitahm tautahm, t. i. tahdahm tautahm, kurahm

bijīs nolemts, īlgus gadus sem žitu aišbildnibas stahwet, bet nu tatschu ešot laiks, ka muhšu tauta un tai lihds ari mehš, wīšas ložekti, no augšč-minetās buhšchanas, ko ar šwešchu wahrdu par „eštreemu“ nošaužot, atšwabinažotees un šahkot par pašču žeta-widu eet u. t. pr.; wīna pahreleezinašchanahs ešot, ka muhšu beedriba uf preekšču pa to šelta žeta-widu eeschot, neds pa daudš ahtri škreedama, neds ari it tā uf eemigšchanu meegaini wilšdamahs, bet drošcheem wihra-šoteem uf preekšču bodamahs, weenprahtibu wīšas darīšchanas par to augstalo baušli preekšč azim turedama un žil špehdama nepeemiršt luhkodama, ka īlweens par šewi ne tā newarot īšdarit, bet ja ko panahkt gribot, tad jāshdot wīšai pašchibai, jābuhtot weenam par wīseem un wīseem par weenu. — Tad tas škaitlis 9 ešot neween pee muhšu šentehweem, ko eewehrojumu apšihmejis, bet wīšch apšihmejot ko eewehrojumu ari muhšu pašihstamajā škaittu-sistemā.

Škaitot lihds 9 nonahkuschī, mehš šahkot no jaunā škaitit, bet tahdā lahrtā, ka teem jau bijušcheem škaitleem wehl weenu škaitla-šihmi peeweenojot.

Un kad nu tee gada-škaitti muhšu beedribas otrā dekadā (gadubesmitā) lihds 100 un wehl wairaf gadeem wairš nestahwešchot weenatnē, tad tas mums ari waretot deret par šihmi, ka mums uf šawas beedribas noluhku panahšchānu wairaf waijadsetu buht weenoteem. „Laj tad jaunā beedribas-gadā, pee kuru žeta-juhtim stahwam, ar to apnemšchanos ee-eijam, buht wīfi par weenu un weens par wīseem!“ — Un weenprahtiba un šadraudšiba ari parahdijahs pee preekšneezibas ložektu wehleschanas, kahda pee mums un žitur gan reti peedšihwota. Par preekšneeku eewehleja lihdsšchinigo wihru kora wadoni no beedribas šaktuma. — Š. Kornet tehwu, par wīna weetneeku to pašču lihdsšchinigo — R. Müllerī, par wihru-kora wadoni — Š. Kornet, dehlu, par jaukta kora wadoni to pašču lihdsšchinigo — M. Šmilgu u. t. pr.

Tad wehl peesihmeju, ka tas šinojums „Rihgas Lapā“ (Baltijas wehstn.), ka pee mums šchini wakarā tīšchot dšeedašchanas-šwehtki nošwineti, pee kureem ari Deeseres koris dalību nemschot, šchim brihšcham par „awīšchu pihli“ eestatams.

No Leel-Šeres. „Wald. Wehstn.“ 19. numurā ir šinots, ka šchis pagasts par školahm īhsti ruhpejahs kreetnuš školotajus eeguhdamees. Bet šinotajs par školotaju lonehm runadams šata — un tas šlan tā, it tā zaur to pagastam pahrmeschana buhtu īšfazita — ka šcheit lones teef dotas, ka reti tur atrodams proti: diwi školotaji dabū katrs 300 rubl. š. un tas treschais 800 rubl. ar deputati. Šo labakas īšprašchanas deht es tureju par waijadšigu, mineto šinu papildinat un īššlaidrot, ka školotajs, kam 800 rubl. š. lones teef doti, ir augstškolos apmellejis, teizamū ešamu laulškolotaju seminarā nolizis un štolenus ar laulškolos wīšs-komīšijas atwehli, žil tahlu war šagatawot, ka tee widejās gimnasijas jeb augstakās real-školos klafēs war eestahtees, kas gan, kā šaprotams, pagastam leelu labumu un preeku atnešis, kad redšehs šawus behrnus par lehtu mašū til tahlu mahžibās wehtus. Tur pretim tee diwi školotaji tīfai laulškolotaju seminaru apmellejušchi, kur kahdus gadus atpakaf Kreemu waloda ne maš netifa mahžita, tam-deht ari Kreemu, Latīnu un Greeku walodas mahžibu newar pašneegt. Žeen. lašitajeem, bet ihpašchi min. šinotajam, nu wairš nebuhs ne kahds brihnumš, ka Leel-Šeres pagasts par waijadšigu atšinis, školotaju pehž šcho laiku prašijumeem eemantotees un tam brangu loni dot. — Žereštm, ka Leel-Šeres školotaji sawu amatu pehž labakās apšinas un špehjas īpildihš un tā šawā laikā šlawu un pateizibu no pagasta pušes īšpelušees.

Kahds Leel-Šerneeks.

Ši Šalgales draudšes mums sino tā: Žagad Š. draudšei radušchees jauni basnizas kalpi. Par ehrgelneeku un lešteri preekšč šchihš draudšes īšredšets un amatā eewehlets lihdsšchinigais Šezawas palihga-školotajs Treuer k., kas šawas amata darīšchanas jau usnemdams ir pahrnahžis uf dšihwi tā šaužamā „ehrgelneeka mahžā.“ Draudše par wīna atnahšchānu koti preezajahs, jo Treuer kgs pirmo reišu šchini draudšē koti teizamū ruhpejahs par to, ka pee Deewa kalpošchanas jaunās meldijas waretu eewest, kas pehž Šuuscheta dšeedamas. Un par wīšu teizamš, ka Treuer k. preekšč šchi šawa amata ar koti jauku un šlanu balši apdahwinats, ka īhsts dšeesmu wadons; tahdā wihšē tad ari žerams, ka jo brihši īšdofees dšeesmahm jaunās, jaukās mel-dijas usnemt, kas šchini basnizā ne weenreij wehl nebij dšeedatas. Mehš, Š. draudšes ložekti, wehlamees no firds, ka ari Š. lungam

drihfi jo drihfi isdotos to pašču peemihlibu un zeunīšanu pee šahs draudšes lozēkteem eeguhtees, ko tee wina preekščahjejam, Brunauwa fgam (tehws un wehlaſ attal wina dehlš) alaſchin parahdija. — Par mahzitaja palihgu pee ſchihš draudšes no konſistorijas puſes eewehlets un amata aſtiprinats teol. kandidats Slevogt k., ir ari jau wairaf reiſes Deewa kalpoſchanu ſchē turejis, bet — deemschehl — winam nahſahs wiſai gruhti, ar Latw. walodu eepaſihtees un tani Deewa kalpoſchanu turet. Waina tē gan buhš ta, ka pa beidsamo ſtudijas laiku muhſu Baltijas augſtkolā Latw. walodas lektora naw bijis. Laikrakſti nu mums gan attal paſlubina to preeka wehſti, ka Baltijas augſtkolā attal lektors pr. Latw. walodas. Zereſim, ka zaur to mums nahlamiba iſdos labatus augtus walodas ſinā, ka, ka lihds ſchim peedſihwots, daudi reiſ til runatajam, ka ari klaufitajeem ir bijuſi par ne iſpraſchanu un peedaufſchanu. — S. L.

Schahdu rakſtu mums peefuhta, ko mehš uſnemam, atbildibu eefuhtitajam atſtahdami:

„Baltijas Semkopja“ 19. num. laf.: „Stan ka neeki, bet naw neeki.“ Zeru, laſitaji nenems launa, kad ari iſ ſaweem peedſihwoju-meem ſchini ſinā ſcho to paſtahtu.

Pats ſemkopis buhdams tureju par kaunu, gatawu iſtrahdatu labibu Schihdu uſpirzejeem pahrdot, bet man ari daſchadi ir gahjis. — Kamehr mums dſelſzeka nebija, wedahm ſawu labibu paſchi uſ pilſſehtu un newarejahm ſazit, ka buhtu kahdu reiſ kahdas lapeikas maſaf dabujuſchi ne ka Schihdi; bet nu mums dſelſzektſch paſcha tuwuma — jo dſihwojam ſtarp Rihgu un Leepaju — un waretum ari weegli un labi ſawu labibu uſ pilſſehtu aiſſuhtit, gribetum to ari labpraht darit, ja nebuhtu peenahkuſchi, ka galu galos zaur tirgotaju wiltibu wairaf japauſade, ne ka kad Schihdeem pahrdod, un ta tad ir nahjis, ka tagad muhſu apgabala Schihdi ſewi eeflatahs par teem weenigeem, kam ſemkopja labiba peenahlahš dabuht.

Zit ſinu, tad ari wiſus leelgruntneekus muhſu apgabala tahds pats liktens ſpeeſch, jo itin wiſi pahrdod Schihdeem. Ir ari muiſchas, kur Schihds wiſu labibu lihds beidsamam grandam aiſwed un preekſch muiſchas wajadſibahm wiſu lihds pehdigai mahzinau peewed. Gadahš, ka ſemneeks aiſeet pee kunga kahdus puhrus pirtt, tad dabu atbildi, ka winam ne-efot; japagaida, lihds Schihds nopirzis, tad war no Schihda pirtt; Schihds eedod zedeli un tad no wagares war droſchi dabuht. — Muhſu leelgruntneeki ari ar leelu uſzihtibu par to ruhpejahs, ka Schihdeem frogos netruhſt ruhmes, ſpihteru un brihwibas. Gan reiſ kuuwu laſijis, ka zaur likumeem aiſleegts, Schihdeem frogus un ſchenkus turet,* bet atrodahs ari kriſtigi zilweki, ka Schihdeem ſawu wahrdu tapina preekſch frogu tureſchanas, ja, pat preekſch mahju pirtſchanas Kurſemē. (? Red.) Sinu ari kahdu draudšes mahzitaju, ka ſoti ſirdigi par Schihdeem gahda. Winam no ſawas draudšes ſaimneekem jadabu 25 podwodes lihds Rihgai waj Leepajai, war buht 16—17 juhdses tahlumā; tahs wiſch war ar weſmu waj ka tiht tuſchahs uſ ſchihm pilſſehtahm ſuhtit. Kad nu mahzitajs pats preekſch ſewis newar wiſas iſleetot, tad wiſch atlikuſchahs pahrdod Schihdam, ka, kamehr dſelſzeka nebija ar mahzitaja podwodahm ſawu uſpirktu labibu uſ Rihgu waj Leepaju aiſweda un ſew prezes pahrwedahs. Tagadin Schihds ar mahzitaja podwodehm aiſwed labibu no muiſchahm uſ dſelſzeka ſtanzijahm, pee tam zeta garumu aprehinadams, ta ka daudſkahrt wairaf reiſ jabrauz par mahzitaju Schihdam paſtos, lihds augſcha minetas juhdses nobrauktas. Schihds mahzitajam par katru podwodu ar diwi ſirgeem maſfa 1 rub. 50 lapeikas!

Politikas pahrkats.

Œelgawā, 3. junija. Ka wiſas leelwalſtis, kaſ pee kongreſa Berlinē peedalahs, ſawus weiklahos diplomatus uſ tureeni jau aiſſuhtijuchas, taſ jau pag. num. ſinots, bet wehl truhtit tuwaku ſinu par kongreſa atklatſchanu. Kongreſs pats iſwehlehs ſawu prezidentu, tatſchu naw ko ſchaubitees, ka firſtu Biſmarku ſchini goda-amata eezels, jo wiſi dalibneeki tura uſ ſchi diplomata to leelako uſtizibu un zere,

* Pehz lituma Schihdeem ir aiſleegts, dſehreenu pahrdotawas turet, ja tahs naw uſ winu paſchu grunts-iſpaſchuma eetaiſtas. Inomota ſeme par paſcha grunti naw uſluhjojama
Red.

ka wiſch jo wairaf par wiſeem wareſhot brihwi un beſparteiſti iſturretees, tamdeht ka auſtruma jantajums Wahzijas intereſes gan drihſ ne buht ne-aiſnem. Ari wiſas leelafas politikas awiſes iſ wiſahm walſtihm aiſſuhtijuchas ſawus labatos koſpondentus uſ Berlini, lai zaur ſcheem tahs taiſnalas ſinas par kongreſa darbeem dabutu, bet taſ winahm maſ ko lihdsch, jo notaiſits, ka kongreſa dariſchanas no kongreſa lozēkteem wiſas ſoti ſlepeni jatura. Tamdeht jau ari tagadin awiſes daſchadi par kongreſu ſpreeſch, bet ne weena pate iſſteni neſina uſ kahdeem pamata-nolihgumeem kongreſs ſanahzis, jo ſchee no peederigahm waldbahm lihds ſchim wehl ne buht naw ſinami dariti, tapat ari ſchim brihſcham notiks ar kongreſa dariſchanahm. Domehr ta zeriſa aug, ka auſtruma jantajums nu reiſ „wiſgaligi“ kkuhs iſſchirtš, jo tee leelatee ſcho laiku diplomati uſ tam ſanahkuſchi kopā un ka ſinams, walſtis paſchas, — tikai Turzija ne — grih un wehlahs meerigu iſlihgſchanu. — Awieſes ari wehl pauſch — un taſ laikam teefa —, ka firſts Biſmarks leelwalſtis eſot uſaizinajis, lai ſchihš uſ tam weenotos un kongreſam ari uſdotu, toš lihdslektus apipreest, zaur tureem buhtu eeppehjam, ſozialdemokratu ſkahdigo zenſchanos un neprahtigo kauſchu ſatrazinaſchanu aprobeſhot. Ka dſird, tikai Anglija ſchim preekſchlikumam naw peekrituſe.

Ar Wahzu keiſara weſefoſchanos eet wiſai brangi uſ preekſchu. Augſtais ſlimneeks jau tiht taht atweſekojees, ka jau war lehtreſſla ſehdet un ari druſzin paſtaigatees. — Wahzu walſtju ſabeedribas padome peenehmue preekſchlikumu par walſts ſapulzes atlaiſchanu un jaunas tautas-weetneeku wehleſchanas iſraſtitas uſ 30. juliju.

Iſmelleſchana pret Wahzu keiſara pirmo ſleptawu Hedeli nu nobeigta un prozeſe drihſumā gan kkuhs ſwehrinato teefai nobota. Ar Robilina ahrſteſchanu ir ari zil nezil uſ preekſchu gahjis un netruhſt zeriſas, ka wiſch wehl kahdu laizinu pee dſihwibas paliks un tihtah atweſekojees, ka winu warehs wehl pahrklaufinat.

Uſ Konſtantinopoli pahreijot japeemin, ka tur ſchintis deenas leelas juſas un iſbailes ſajeltas, jo pehdejas deenas tur ſtipri ween runā no ſlepenas ſajelſchanahs pret waldbibu un par walſts waldbibas pahrgroſiſchani. Iſ katrs bailigi gaida, ko tuwaka nahtome atueſihš. Sultans waren baikojahs, jo domā, ka wina dſihwibai un waldbibai draud nopeetnas breeſmas. Ta tad wiſch pehdeja peektdeena naw uſdrihſtejees ſawu pili atſtaht un baſniza eet, ka to wezs eeradums pagehr. Gan ſazija kaudid, ka ſultans neweſels, bet kaudid to netiz un runā klaiji, ka ſultana neweſeliba eſot tikai bailes no tautas. Sultana pilš durwis un wahrti ir ſoti ruhpi aiſſlehgiti un apzeetinati. Saldateem, kaſ wina pili ſargā — un to ir 4 bataljoni — wiſch bagatas dahwanas iſdalijis, lai tee par winu turetos, bet taſ winam maſ ko lihdsch, ja pateeſcham — ka runā — maſ deenas dumpis iſzeltos. Daſchi grihot atjelto ſultanu Muradu attal par walbineeku, ſazidami, ka taſ garigi wiſu wahjakais ſchim brihſcham buhtu taſ wiſu labakais walbineeks preekſch Turzijas. Ziti attal grih Reſhadam waldbibu atdot, ſcho nepareiſi par ſapratigatu un duhſchigatu turedami ne ka wina brahli, tagadejo walbineeku. Wehl ziti — un ſcho pehz ſkaita ir jo wairaf — wehlahs it weenkahrſchi republiku un Widatu Paſcha par prezidentu. Dumpi pret waldbibu grihot uſſaht tani paſcha deena, kad Berlinē kongreſu atklatš, t. i. pirmaja junija. Ja Mahmudam Damatam ne-iſdodahs, armiju zaur bagatahm dahwanahm papirtt, tad laikam maſ ko ſchaubitees, ka dumpineekem iſdoſees.

Iſ ſawas plaſchahs tehwijas waram to preeka wehſti ſinot, ka muhſu Augſtas Semes-mahtes ſlimiba uſ labu wehrtuſehs. 31. maija, pulkt. 8 no rihta iſ Peterburgas ſino, ka Keiſareene par natti meerigi gulejuſi. Neſpehhiba maſaf manama. Drudſis atlaidees. Wiſs zits rahda laboſchanos. — Tad wehl peeminams ka juſtizminiſteris, graſs Bahlen, no ſawa amata atklatſhees un wina weeta eezelts walſtsſekreterš iſſtens geheimrahtš Nabokows.

Par Anglu Riht-Indijas kara-pulleem rakſta, ka tee eſot wiſai kreetni ſawā iſtureſchanā, bet ka pee wineem lipigas ſlimibas iſzehluſchahs, uſ Maltas ſalas karſonis un Egiptē kolera-ſehrga. Sabiſtahš, ka it ihpaſchi kolera ne-iſplatahs tahlaſ par Eiropu. 31. maija Nembridsches herzogs, kaſ Indijas pulkeem par wirſkomandantu eezelts, aiſbrauzis uſ Maltas ſalu.

Weidsot wehl teef ſinots, ka ſenatais Hanoweres ſehuinſch, Georgs, 31. maija no rihta nomiris. — Georgs V. ir dſimis 27. maija 1819

un usņemta Hanoveres valdību 18. novembrī 1851. g., pehž šarva tehwa nahwes. 20. septembrī 1866 Hanoveri peedallija Bruhschu waltstij. No ta laika Georgs V. dšihwoja Heizingē pee Wihnes.

Wisjauņatās fīnas un telegrami.

Zelgawā, 6. jūnijā. 1. jūnijā pulkst. 2 pehž pusd. kongress Berlinē zaur firštu Bismarku atklastis. Kongressa lozētki iswehleja firštu Bismarku par šawu prestidentu un isšajija augstas laimes wehlešanu us Wahžu Keisaru, ta tas zaur Deema šehlastību no šepława rotas isglahstis. Pee kongressa atklastišanas firsšs Bismarkš pagehreja, ta kongressa lozētki wišas dariššanas pilnigi turetu par nosheppumu. Kongressa otrā sehdešana bija nolitta us sešdeenu, 3. jūnijā, bet wehlat to pahzrehta us pirmdeenu, 4. jūnijā, tamdehst lai kongressa pilnwarai jau preelsh kopu-sehdešanahm šawā starpā šarunadamešs waretu par kongressa jautajumeem weenotees. Us kongressu no Wahžijas pufes nem dalību 3 pilnwarai: Firsšs Bismarkš, fon Bilowš un firsšs f. Hohenthoš-Schillingsfiršt; bes šheem wehl 7 žiti diplomati, ta kongressa daršadus darbus pašrahdahs. Austrijas-Ungarijas pilnwarai ir: Grafs Andrašči, grafs Karoliš un barons Šapmerle, un šheem lihbsā 7 žiti diplomati. Franžija ir suhtijuse diwi pilnwarus: ministeri Wadingtonu un grafu no St. Waišē un tad wehl 8 diplomatus. No Anglijas ir tee pilnwarai: Difenšihls, Solšberi un Refišs un bes tam 14 diplomati. Itālijas pilnwarai ir: Grafs Korti un grafs Lanunaiš un bes tam 4 diplomati. No Kreemijas ir tee pilnwarai: Firsšs Gortšhatowš, grafs Šchuwalowš un barons Ubril; bes tam 6 diplomati. Turzija atsuhstijuse par pilnwareem: Korateodori Pašča, Saabullah beiju un Mehemedu Ali Pašča un bes tam 5 diplomatus. Tamlihbs tad kongressa lozētki ir pawišam 70. Domā, ta kongress 10 deenu laikā šawas dariššanas buhs pabeidstis un Eiropas meeru wisgaligi nodibinajis. Kongressa lozētki Berlinē wist ar leelu godu šanenti un preelsh pilnwaru mahjokkeem šahm gada-waltis. — Kā jau minets, par kongressa barbeem nebuhs ne lahbas ishtenas fīnas par kongressa laiku dabujamas.

Tahs mafatās waltis, kas zaur austruma jautajumu aišnemas, tā Greēkija, Montenegrija, Serbija un Rumenijsa ešahlumā pee kongressa naw kluwuhšas peelaišas, un jashaubahs, waj tas ari turpmat notis. Wina listeni ispreedihš leelwaltis. Winaš gan ari šawus aištahmetajus us Berlini atsuhstijuhšas un tee leelisham noskaidrahš palihga mellebami, ihpašči pee Anglijas, bet winaš gandrihs ne maf neseemehro. Rahda Anglu awiše „Globe“, sem šawas atbidibas isšudina lahdu rakstu, no ta šajidama, ta tas ešot tas ishtenais nolihgums starp Angliju un Kreemiju un grafa Šchuwalowā un lorda Solšberi parakstis. Tee swarigalee notaišijumi šhini rakstā ir: Anglija pagehr, lai Eiropa nemtu dalību, abās Bulgarijās waldību nodibinot; tahlat Anglija pagehr, lai kongress to apspreešch un nošata, žit ilgi un tā Kreemu lara-pulkeem buhs Bulgariju šawā warā paturet, tā Deenwidus-Bulgarija nosaujama un tā japaleel ar tugoschānu wirš Donawas upes. Par robeschahm un semes atdalishānu šhini nolihgumā ne las naw minets. Ar Bosporus un Dardaneku uhbens žekem paleel tapat tā lihbs šahm bijis.

Ar Wahžu Keisara atwesešohšanos alahš eet it brangi us preelshch; eewainojumi pa leelatai datai jau aišdijuhši, titai šimās rotas uspampums pee pleišča wehl naw pa wišam atladees. Bet Keisars war il naktis meerigi gulet un ari šawus šubuhšus šephelus žit nežit atkal atdabujis, tā ta nu jau gultu war atstahst un us treshlu sehbet.

Drufas mifejums.

Lihwes Behrshes Dseefmu Kronis išeš šalums ne wis 12. jūnijā, ta isg. num. šahweja, bet 11. jūnijā šch. g.

Atbidohšahis redaktors un ijdewejs: G. Mather's.

S l u d i n a j u m i.

Kursemes beedriba pr. bishkopibas

šwīnehs Zelgawā, Šchirkehshōfēra dahrsā, 18. jūnijā š. g. šawus

gada-swehtkus

Programs:

1. Dahrsā wahrti buhs walam no pulkst. 2 pehž pusd.; it wiseem, lam biēte, brihwi eenahst; swehtkus atklastis ne wehlati tā pulkst. 3 ar swehtku uweritiru un beedribas presidēnta atklastišanas-runu, pehž lam lahbi 6 dšeedatajus tori un publika us wairat balšim dšeebahs: „Deews šargi Keisar!“ un pehž tam wiš minētee tori wairat-balšigi: „Deews swehti Latwijū.“ — Pehž šchihš dšeesmas mainišeš lara-mušitas šephleschana ar toru dšeesmahm un runahm lihbs pulkst. 5.
2. Pulkst. 5 kopu-maltime, turpat dahrsā, apalsh leelajas werandas. Tē war it wiš, ari dahmas, peedaltites.
3. Pehž maltites publika pastaigasees, šarunasees un klaušisees dšeesmas un muštu.
4. Pulkst. 9 watarā lihbs 3 no rihta buhs bale, tapat apalsh dahrsā werandas, tura zaur meijahm buhs atšchirta no dahrsā. Tē peedalahs wiš beedri un wīnu dahmas un tee weeh, tas zaur beedreem tee ewestis.
5. No pulkst. 10 šahlot buhs krašhga apgaismoschana.
6. Ženas: a) par ee-eechānu dahrsā it wiseem jamalšā šatrom 30 kap., tilai dšeedatajeem ir brihwa ee-eechāna pret ihpašchānu biētehm, šd beedr. presidēntis išdos. b) pee maltites: šatram beedrim 20 kap., wiseem žiteem ā 50 kap., dšeedataji tē hauda beedru teesibas. c) Balē: šatram beedrim 50 kap., pee lam tas weenu dahmu bes mafas war ewest; weeseem 1 rub. wīnu dahmahm 30 kap., dšeedatajeem: kungeem 50 L, dahmahm ne las.
7. Biētes dabos tilai swehtku dšena: a) preelsh dahrsā — pee lasēs; b) preelsh kopu-maltimeš: no pulkst. 2-4%, un preelsh bales no pulkst. 2 šahlot pee werandas no beedribas mantas pahrwaldneela D. Kronberga šga.
8. Rahdas šhmes buhs preelshneezibai, swehtku komitejas lozētkem un žiteem lahrtibas wišreem, to redheš is ihpašča programa, kas beedreem un weeseem klūs išbaliti.

No beedribas general-šapulžes eezeltā Swehtku komiteja.

(184-1)

Wez-Beebalgas muišchā

tapš atwehrtā šch. g. 1. jūnijā

jauna bode

Šaipni eeluhds žeenijamūs pirzejus

(126-2)

Braki Štujas.

Ruston Proktora

lofomobiles un kufamas mašchines, Kauschenbacha štiftu-kufamas mašchines, Bucsey & Wuda pļaujamas mašchines, wehtijamas, hešfeku un wehl žitas mašchines, arklus un arklū-dafas, augstgradigūs superfosfatus un kali-mehšlus re. sem politehnikas pahwraudišchānas štanžijas kontroles pahrbod.

Ziegleris un beedris.

Rihgā, Ralku eelā № 6.

[90-0]

Kas oktobra waj novembra mehneši 1876. g. us šchoseju, starp Rihgu un Baslošču-trogu, **pakiņu ar grahmatahm,** — šaru starpā weena „Neues vollständiges kritisches Wörterbuch der Englischen und Deutschen Sprache.“ — huhtu pašauwejis, — war to pašču pret atraduma un šudinajuma mafas atlihššinaschānu pee apalsh-rakstā šanenti. — Ja diwi mehnešchū laikā, no apalshchrahtitas deenas šaitot, ne weens nebuhtu personigi, jeb zaur rakstu peeteizees, tad ta eenahstife nauba tiks labdarigam mehrtim atwehleata. **Reņņu šolā 29. maijā 1878.** pr. Kanžen. J. Šteikmann. (137-1)

Ar Dr. Poorten

Rihgā, **Eelā Kaleju-eelā № 2,** špezial-ahrti preelsh kalša- aščū un deguna-šlimibahm war dabot runat was šaras-mehnešchās tilai pirmdeem, otrdeem, žetordeem un sešdeem pulkstēn 9-3 (135-1)

Dširnawu akmeni

preelsh rubšu un šweeščū mafschanas no wīšu labakeem Franžijas atmeņem, teel us pašteleschānas šagatawoti un ari galawi dabujami, tapat ari top latrā laikā eeriktleschānas preelsh mašameem gangeem, šahgu dširnawahm un bruhschēem par lehšatā ženu isdaritas, dšelšleetawā, mašchīnu un dširnawu atmeņu fabrikā no Richard Pohle, Rihgā. (136-4)

Weens labi aptopts **nams,** —

tas 10% šaidras eemēschānas eenešs un lahba no wistabakahm Zelgawā eelahm atrodahs is brihwas rotas ir pahrbodams. Tuwalas fīnas pee Contius Wez-eelā № 4. (132-1)

Kambarā-mahleschānas-lakeerechānas, wīšus žitus mahleschānas un glahšneela-darbus nem preti

G. Prenzlaus, Zelgawā, Palejas-eelā № 32. (133-2)

Talsōs

Labalās isšaptes un isšaptes-bruzeklus tā ari tahs loti mišleias šwoschās gūstehrauda- isšaptes, šanehna leelā wairumā un pahrbod par pamafinašahm ženahm tehraudu-preelshchū bobe no **G. F. Schwarz,** šenal [129-2] J. R. Šeing.

No žensures atwehleats. Rihgā, 6. jūnijā 1878.

van Dyk Rihgā, **Superfosfats Pakarda** van Dyk Rihgā, **Smilšchū eelā.** Claytona lofomobiles u. kuf. mašč. **Pakarda** superfosfati **augst n. mafagradigi** ar pešolita labuma apgalwoschānu, tā tā ari kahlimehšli un wifadas laufšaimn. mašchines u. rihši.

Žeenijamai publikai laipnigi šinamu darām, ta is Anglijas dabujahm žugi ar pašštanu un tilab Widsēmē tā ari Kursēmē par labu šawetu

„Langdāles superfosfatu“

un pahrbotam wairumā un mafumā par lehtato ženu.

Mušū superfosfats šahw tā ar ween apalsh Rihgas politehnikas ismellechānas štanžijas, tabehš šatrs pirzejs war bes lahbas mafas šit ispromet, waj pateeki tahšs šaturs, tā no mums teel galwots; tapat šatram, kas leel proviet, teel no politehnikas ar pašti ispromeschānas leeziba peehštita. [105-3]

Brahši Martinšoni,

agraf J. Martinšon, pee Widsēmneela Peterburgas **Ahr-Rihga** Ralku-eelā Nr. 8.

F. W. Brahmann Rihgā.

Rikolai-eelā blakus šrehneeku dahrsam **lehgeris un isštahde** no wifadas sortes.

semk. mašchīnem un rihkeem. **Superfosfati un mašchīnu elā.** [93-0]

Manā drukatawā war dabut: **Baku poteščanas** un atjaunoschānas-šhmes **G. Sieslak.**

Drukats pee G. Sieslak'a, grahmatus un biščū-drukatawā, Zelgawā.